

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ:

Procesy

Szkoła Podstawowa w Lusławicach
Lusławice

Śląski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Katowicach

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego z przedstawionych poniżej obszarów.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądanego efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 20-05-2011 - 07-06-2011 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Anna Muzyka, Anita Toborek.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli samorządu lokalnego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	10
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	10
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	3
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	10
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	11
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo	9
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki	1
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	9
Partnerzy szkoły, przedstawiciele samorządu lokalnego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele samorządu lokalnego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	11
Obserwacja lekcji		Klasy trzecie i czwarte (szkoły podstawowe), klasy pierwsze (gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne)	nd
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza dokumentów			

Informacja o szkole

Nazwa placówki	Szkoła Podstawowa w Lusławicach
Patron	Władysław Broniewski
Typ placówki	Szkoła podstawowa
Miejscowość	Lusławice
Ulica	
Numer	70
Kod pocztowy	42-253
Urząd pocztowy	Janów
Telefon	0343278753
Fax	0343278753
Www	
Regon	00120491100000
Publiczność	Publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	Brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	81
Oddziały	7
Nauczyciele pełnozatrudnieni	8
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	9
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	2
Średnia liczba uczących się w oddziale	11.57
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	10.13
Województwo	ŚLĄSKIE (24)
Powiat	Powiat częstochowski (04)
Gmina	Janów (03)
Typ gminy	
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Procesy

Wymaganie: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Komentarz:

Szkoła działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną i wspólnie wypracowaną koncepcją pracy. Potwierdzają to dyrektor, nauczyciele oraz dokumentacja szkoły.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana jej pracownikom. Najważniejsze założenia koncepcji, wg której działa szkoła to: wysoka jakość nauczania, indywidualne podejście do każdego ucznia, rozwijanie zainteresowań, pomoc uczniom ze specyficznymi trudnościami, świadomość ekologiczna, kształtowanie tolerancji, odpowiedzialności, uczciwości, dbanie o bezpieczeństwo własne i innych. Koncepcja zawiera misję i wizję szkoły, jak również "Model Absolwenta", który ma znać swoje prawa i obowiązki, jest tolerancyjny, wie, jak korzystać ze źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce, jest odpowiedzialny, potrafi współpracować w zespole, dba o bezpieczeństwo własne i innych, dąży do rozwijania własnych zainteresowań. Powyższe założenia koncepcji pracy szkoły potwierdzają dyrektor, nauczyciele oraz analiza dokumentacji.

Szkoła prowadzi działania realizujące koncepcję pracy szkoły. Dla uczniów zdolnych organizowane są zajęcia rozwijające ich zdolności i zainteresowania, np. "Praktyka czyni RachMistrza" (koło matematyczne dla uczniów kl. IV - VI), "Będę mistrzem matematyki" (koło matematyczne dla uczniów kl. I – III), "Fascynujący świat historii" (koło historyczne), "Miłośnicy Przyrody" (koło przyrodnicze), "Świat barwą malowany" (koło plastyczne dla uczniów kl. I – III), "Coś z niczego" (zajęcia plastyczne dla kl. IV – VI).

Szkoła organizuje konkursy wewnątrzszkolne i pozaszkolne, np. "Mamy Talent", "Jeden z Dziesięciu". Dla uczniów ze specyficznymi trudnościami organizowane są zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze (3 grupy), zajęcia korekcyjno - kompensacyjne (3 grupy), "Arteterapia" (terapia przez sztukę), zajęcia rozwijające umiejętności matematyczne oraz zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe i wyrównawcze z języka angielskiego. W szkole prowadzone są całoroczne działania ekologiczne, w wyniku których wszyscy zaangażowani są do zbiorów makulatury, aluminium, baterii i tonerów. Przygotowywane są przedstawienia o ekologicznej treści, np. "Ziemia w twoich rękach", "Czy musi być tak dużo elektrośmieci?", uczniowie tworzą plakaty powiązane tematycznie z głównym hasłem ekologicznym w danym roku. Realizowany jest program "Každy wie co zrobić z ZSEE" oraz wydawana jest gazetka "Mały ekolog". Uczniowie biorą udział w akcjach charytatywnych, np. "Góra Grosza", "Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy", "Szkoło pomóż i TY", "Jałmużna Wielkopostna", "Každy znaczek wspiera misję". Szkoła podejmuje wiele działań, aby uczniowie potrafili dbać o bezpieczeństwo własne i innych. W tym celu organizowane są spotkania z policjantem, strażakami oraz rozmowy podczas godzin z wychowawcą związane z występującymi zagrożeniami, np. „Jak postępować, by nie zachorować na grypę”, „Ostrzeżenia przez szczepionkami przeciwko wściekliźnie”, „Zagrożenia wynikające z zażywania dopalaczy”. Każdego roku nauczyciele uczestniczą w szkoleniach dotyczących zapobiegania wypadkom wśród dzieci i młodzieży w środowisku wiejskim, po czym prowadzą zajęcia wśród uczniów. Organizowane są pogadanki na temat bezpieczeństwa na drogach oraz obchody „Europejskiego Dnia Bezpieczeństwa” i „Światowego Dnia Pamięci o ofiarach wypadków drogowych”. W ramach profilaktyki i promocji zdrowia organizowane są prelekcje pielęgniarki, fluoryzacja, konkursy plastyczne we współpracy z Ośrodkiem Zdrowia, realizowane są programy "Śnieżnobiałe uśmiechy", "Ratujemy i uczymy się ratować", "5 porcji owoców, warzyw lub soków". Okazjonalnie organizowane są dla uczniów przedstawienia profilaktyczne, np. "Jak zachować się, gdy jestem sam w domu", "Bolesny dotyk", projekcje filmów. W ramach działań realizujących koncepcję uczniom zapewnia się odpowiednie warunki do nauki (utworzono plac zabaw, w ramach rządowego programu „Radosna Szkoła”). Organizowane są imprezy szkolne z udziałem rodziców, mieszkańców, władz samorządowych i innych zapraszanych gości.

Koncepcja pracy szkoły jest analizowana i modyfikowana na zakończenie roku szkolnego potwierdzają to dyrektor i nauczyciele. Zdaniem dyrektora nie uczestniczą w tym procesie rodzice. W wyniku prowadzonej analizy wyciągnięto wnioski i na ich podstawie zaplanowano działania. W celu podniesienia poziomu przestrzegania regulaminów w szkole, uczniowie zostali włączeni do ich tworzenia pracując metodami aktywizującymi, wizualizowali je w formie gazetek, collage. W szkole opracowano "Model Absolwenta Szkoły Podstawowej w Lusławicach", który ujmuje idee wielokierunkowego rozwoju uczniów oraz wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych. W celu eksponowania osiągnięć uczniów ich sukcesy zamieszczane są w „Księdze Mistrzów”, „Zeszyty Konkursów”, na korytarzach szkolnych, gazetkach, na stronie internetowej szkoły, a także w lokalnej

gazecie "Echo Janowa". Dyplomy z konkursów wręczane są publicznie podczas spotkań z rodzicami i apeli. W celu angażowania rodziców w pracę szkoły i usprawnianiu przepływu informacji zdecydowano o wydawaniu gazetki "Bliżej szkoły, czyli pisemko dla nowoczesnych rodziców". Zorganizowano zajęcia pozalekcyjne zgodnie z potrzebami dzieci i ich rodziców. Wprowadzenie powyższych działań potwierdzają dyrektor i nauczyciele.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana uczniom i rodzicom oraz jest przez nich akceptowana. Uczniowie są z nią zapoznawani na lekcjach z wychowawcą, na apelach szkolnych oraz zebraniach Samorządu Szkolnego. Rodzice natomiast na zebraniach oraz podczas rozmów indywidualnych. Ponadto na korytarzu szkolnym zamieszczone są fragmenty koncepcji, jak również jest ona opublikowana na stronie internetowej szkoły. Uczestniczący w wywiadzie uczniowie stwierdzili, że w szkole kładzie się szczególny nacisk na edukację oraz rozwijanie różnych talentów. Rodzice i uczniowie w wywiadach podkreślili, że ważne w szkole jest bezpieczeństwo (nauczyciele dyżurują na przerwach, o bezpieczeństwie rozmawia się na godzinach wychowawczych). Zwraca się również uwagę na tradycje, organizowane są imprezy i uroczystości, np. "Boże Narodzenie", "Popołudnie ze św. Mikołajem", "3 Maja", "11 Listopada", wystawiane są przedstawienia profilaktyczne, organizowane są festyny, kładzie się nacisk na ekologię, organizowane są wycieczki. Uczniom w szkole najbardziej podoba się to, że nauczyciele są mili, tłumaczą, rozmawiają i zachęcają do nauki. W szkole są zadbane klasy, nie ma kłótni i bójek, jest atmosfera rodzinna, każdy sobie pomaga.

Rodzice podkreślali, że w szkole szczególny nacisk kładzie się na edukację. Przejawia się to tym, że uczniowie biorą udział w konkursach, wszyscy mogą zaistnieć, są one ogólnodostępne. Nauczyciele przywiązują wagę do prac domowych, rodzice otrzymują szczegółową informację na temat postępów swoich dzieci. Nauczyciele prowadzą dokładne notatki w zeszytach wychowawczych, wydawane są broszurki informacyjne "Bliżej szkoły". Przywiązują wagę do kultury osobistej dzieci, do pracy w grupach i do współpracy, uczula się na stosowanie zwrotów grzecznościowych, wykorzystuje się system nagród w celu zmotywowania uczniów.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: Oferta edukacyjna umożliwi realizację podstawy programowej

Komentarz:

Oferta edukacyjna wynika z podstawy programowej i odpowiada potrzebom uczniów i rynku pracy. W programach nauczania nauczyciele wykorzystują następujące elementy podstawy: zadania i cele szkoły, umiejętności kluczowe, procedury osiągania celów, umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce, przygotowanie do życia w społeczeństwie informacyjnym, dostosowywanie wymagań, wykorzystywanie i szukanie informacji z różnych źródeł, korzystanie z zasobów biblioteki, zalecane warunki i sposoby realizacji. Potwierdzają to opinie dyrektora szkoły i nauczycieli wyrażone w wywiadach oraz wyniki obserwacji. Oferta edukacyjna jest zgodna z potrzebami uczniów. Do najważniejszych działań szkoły z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych uczniów według nauczycieli biorących udział w wywiadzie należą: organizowanie zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań, przygotowanie do konkursów i sprawdzianów, dostosowywanie wymagań i oceniania zgodnie z zaleceniami poradni, indywidualizacja nauczania - odpowiednie formy i metody pracy, dokonywanie diagnozy potrzeb na podstawie obserwacji, organizowanie zajęć specjalistycznych: korekcyjno - kompensacyjnych, wyrównawczych, indywidualnych, stosowanie odpowiednich środków dydaktycznych, współpraca z instytucjami i specjalistami (pedagogiem, logopedą, psychologiem). Ponadto nauczyciele uważają, że opracowanie indywidualnego programu nauczania dla ucznia zdolnego wychodzi naprzeciw potrzebom ucznia uzdolnionego matematycznie. Opracowane karty "Interpretacja wyników sprawdzianów" i karty wyników sprawdzianów próbnych oraz analiza wyników sprawdzianów zewnętrznych sprzyjają diagnozie potrzeb edukacyjnych uczniów. Ankietowani rodzice uważają, że szkoła zaspokaja potrzeby ich dzieci. Za najistotniejsze uznali oni dokładne opanowanie wiedzy, rozwijanie zainteresowań, pasji, nauka języków obcych. Uczniowie w ankiecie "Moja Szkoła" stwierdzili, że najbardziej chcą się uczyć odpowiedzialności, samodzielności, uprzejmości, uczestniczyć w różnorodnych zajęciach wychowania fizycznego, niektórych przedmiotów tj. języka angielskiego i matematyki. Jednocześnie twierdzą, że szkoła umożliwia im to.

Oferta edukacyjna szkoły uwzględnia rozwój kompetencji kluczowych potrzebnych na rynku pracy adekwatnie do wieku uczniów. Szkoła rozwija umiejętność posługiwania się językiem ojczystym. Za rozwój języka w mowie i piśmie, zgodnie z zapisem w statucie odpowiadają wszyscy nauczyciele. Ponadto szkoła kształtuje potrzebną umiejętność czytania ze zrozumieniem, korzystania z różnych źródeł i literatury, komunikowania się w języku angielskim, prezentacji, posługiwania się technologiami informacyjnymi. Nauczyciele kształtują u uczniów odpowiedzialność za podjęte działania, kreatywność, podejmowanie inicjatyw, asertywność, samodzielność,

umiejętność współpracy w zespole. Dzieci uczą się w szkole śmiałości, otwartości, sztuki radzenia sobie z porażkami. Do działań wspierających kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy należą spotkania z przedstawicielami różnych zawodów: policjantem, strażakiem, pielęgniarką, leśnikiem, pszczelarzem, rolnikiem, lekarzem, ekspedientką. W szkole nauczyciele stale się doskonalą, co wpływa na to, że radzą sobie z wyzwaniami współczesnej szkoły (np. brali udział w szkoleniu "Jak radzić sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym", "Rozwiązywanie konfliktów"). Potwierdzają to wyniki wywiadów ze wszystkimi respondentami.

Realizacja podstawy programowej jest monitorowana. Dyrektor sprawdza zapisy w dziennikach lekcyjnych, czy są zgodne z rozkładem i programem nauczania oraz to, czy proces edukacyjny przebiega bez zakłóceń. W roku szkolnym 2009/2010 przeprowadzono monitoring wdrażania podstawy programowej w klasie I. Dwa razy w roku nauczyciele podczas posiedzeń rady pedagogicznej składają sprawozdanie ze stopnia realizacji podstawy programowej. Monitoring prowadzony jest również przez dyrektora podczas obserwacji zajęć. Na podstawie wszystkich prowadzonych działań w tym względzie stwierdzono, że opóźnienia zdarzają się niezwykle rzadko, zwykle są nadrabiane w ramach koleżeńskich zastępstw. Ponadto podstawa programowa realizowana jest zgodnie z planami pracy nauczycieli i zalecanymi warunkami realizacji. Wnioski najczęściej wysuwane są podczas analizy sprawdzianów, po klasie III i IV, wówczas nauczyciele określają, które umiejętności wypadły naj słabiej i te informacje wykorzystywane są do dalszego planowania w zakresie rozłożenia treści, a także doboru form i metod pracy. Na bieżąco w planach i rozkładach materiału zaznaczana jest realizacja poszczególnych treści. Monitorowana jest także realizacja ścieżek edukacyjnych poprzez prowadzenie "Tabeli ścieżek edukacyjnych" oraz odpowiednie zaznaczanie w dziennikach. Potwierdzają to wyniki wywiadów z dyrektorem i nauczycielami oraz wyniki ewaluacji wewnętrznej.

Oferta edukacyjna jest modyfikowana, wzbogacana i umożliwia rozwój zainteresowań uczniów.

Aby umożliwić uczniom pełniejszy rozwój wprowadzane są do niej zmiany. Uatrakcyjnienie oferty następuje poprzez różnorodne zajęcia pozalekcyjne (koła z języka polskiego, historii, matematyki, plastyki, przyrody, informatyki, regionalizmu, ekologii i zdrowia, zajęcia z wykorzystaniem elementów "Klanzy" i arteterapii, zajęcia ruchowe oraz dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego i matematyki). Oferta wzbogacana jest poprzez wprowadzenie zajęć metodami aktywizującymi, realizację programów "Ratujemy i uczymy się ratować", "Bezpieczeństwo z Puchatkiem", "5 porcji warzyw, owoców lub soków". Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w konkursach klasowych, szkolnych, międzyszkolnych, spotkaniach profilaktycznych dotyczących bezpieczeństwa na drodze, w gospodarstwie rolnym, podczas zabaw, w szkole. Proces nauczania jest indywidualizowany, wprowadzono zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze i korekcyjno - kompensacyjne. Potwierdzają to wyniki wywiadów ze wszystkimi respondentami. Szkoła uczestniczy w różnych projektach gminnych i międzygminnych np. "Matematyka - łatwy sposób na trudne problemy". Uczniowie są aktywni w formach warsztatowych i konkursowych organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury, uczestniczą w lekcjach muzealnych i konkursach plastycznych organizowanych przez Muzeum oraz wycieczkach dydaktycznych do Państwowej Straży Pożarnej. Uczniowie szkoły osiągają wysokie wyniki na sprawdzianach OKE. Dzieci spoza obwodu uczą się w szkole, co może świadczyć, według respondentów, o atrakcyjności oferty szkoły. W szkole nie ma problemów wychowawczych, panuje atmosfera otwartości np. w stosunku do absolwentów. Obiekt szkolny jest udostępniany mieszkańcom na uroczystości i festyny. Nauczyciele przygotowują Jasełka, Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Bardzo dobrze układa się współpraca między sąsiadującymi szkołami w gminie. Nauczyciele stwarzają warunki do wykonywania przez dzieci prac plastycznych, eksponują je na wystawach szkolnych. Potwierdzają to wyniki wywiadu z przedstawicielami samorządu i partnerami. Wszyscy ankietowani rodzice i 8 z 10 ankietowanych uczniów twierdzą, że szkoła umożliwia uczniom rozwój zainteresowań i uzdolnień.

Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe.

Należą do nich działania związane z kształtowaniem postaw proekologicznych, które trwają one cały rok, nie są akcyjne i okazjonalne. Prowadzona jest zbiórka surowców wtórnych, baterii, w ramach akcji "Pomóż chronić środowisko. Zużyte baterie nie na śmietnisko", zbiórka puszek aluminiowych, odbywająca się pod patronatem Wójta Gminy Janów. Pragnąc przyczynić się do kształtowania wrażliwości ekologicznej, w szkole został przygotowany "Kalendarz Ekologiczny" w formie gazetki ściennej, który zamieszczono na korytarzu szkolnym. Prowadzona jest gazetka ścienna "Z ekologią na Ty", redagowane jest pismo "Mały ekolog", które zawiera poradnik małego skauta, zdumiewające fakty, porady, jak możemy chronić Ziemię oraz bieżące informacje na temat akcji i konkursów odbywających się w szkole. Całoroczna działalność ekologiczna podsumowywana jest 22 kwietnia w "Dzień Ziemi", który zwykle przybiera formę happeningu pod nazwą np. "Ziemia w naszych rękach". W roku szkolnym 2009/2010 realizowany był program edukacyjny "Każdy uczeń wie, co zrobić z ZSEE". Odbyła się debata, dzięki temu uczniowie poznali skutki niewłaściwego postępowania ze użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym. Miało miejsce także przedstawienie "Czy musi być tak dużo elektrośmieci", po którym poszczególne klasy prezentowały plakaty i transparenty zachęcające do ratowania świata przed zanieczyszczeniem środowiska. Powyższe działania można uznać za nowatorskie, ponieważ ich ciągłość, metody

i formy pracy, zakres wiadomości ekologicznych w dużym stopniu wpływają na kształtowanie proekologicznych postaw uczniów. Do nowatorskich działań prowadzonych w szkole można zaliczyć także prowadzenie zajęć arteterapii, czyli terapii przez sztukę, która pomaga uzewnętrznić emocje, rozwijać osobowość i wewnętrzną siłę. Jest poszukiwaniem motywacji do procesu twórczego, wydobywa z dzieci energię, która wspiera ich w rozwoju. Nowatorskim działaniem jest również wprowadzenie elementów pedagogiki zabawy "Klanza", która wzmacnia pracę i życie w grupie.

Indywidualny program nauki z matematyki, programy własne "Regionalizm, ekologia i zdrowie" dla kl. II, program "Matlandia" dla kl. IV - VI, który polega na nauczaniu matematyki z wykorzystaniem internetu (internetowy zbiór zadań, rozwiązywanie zadań on - line) dyrektor szkoły i nauczyciele zaliczają także do działań nowatorskich. Elementy nowatorskie występują także podczas realizowania programu z matematyki "Sesje z plusem", w ramach ogólnopolskiego projektu edukacyjnego "Lepsza Szkoła". Celem programu jest badanie efektywności nauczania, podniesienie poziomu kształcenia, lepsze przygotowanie do egzaminów zewnętrznych. W szkole prowadzona jest także akcja "Odchudzamy szkolne plecaki", podczas której uczniowie koła matematycznego dokonywali obliczeń wagi plecaków, ciała, prowadzili analizy. Realizację nowatorskich działań potwierdzają prowadzone badania oraz wyniki ewaluacji wewnętrznej.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany*

Komentarz:

Procesy edukacyjne realizowane są z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej. Z wywiadu z dyrektorem i ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli wynika, że w kl. I - III stosuje się przenikanie treści i dobiera się zróżnicowane pomoce dydaktyczne, uwzględnia się empiryczne poznawanie świata poprzez wyjścia do lasu, gospodarstw oraz spacerów połączone z obserwacjami przyrodniczymi. Nauczyciele w ankietach deklarują znajomość podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej, wychowania przedszkolnego oraz II stopnia edukacji. W salach lekcyjnych wydzielone są części rekreacyjne z dywanikiem i klockami, istnieją kąciki zainteresowań tj. przyrodnicze, plastyczne, muzyczne, biblioteczki. Edukacja matematyczna prowadzona jest metodami symulacji, sytuacji zadaniowych, z wykorzystaniem liczmanów. Zajęcia komputerowe realizowane są w korelacji z pozostałymi treściami i odbywają się w sali komputerowej. Zajęcia muzyczne są włączane jako tło dla działalności plastycznej, w celu wyciszenia, relaksu, a także jako oddzielne jednostki lekcyjne. Odbywają się one z wykorzystaniem instrumentów muzycznych. Na lekcjach nauczyciele korzystają z płyt audio, CD, audio- video oraz programów interaktywnych. Sale dla klas młodszych wyposażone są w szafki, gdzie każdy uczeń ma możliwość pozostawienia części swoich rzeczy w szkole. W ramach programu "Radosna Szkoła" zakupiono pomoce, których zadaniem jest zapewnienie możliwości organizacji zabawy ruchowych. W kl. I - III znalazły się przyrządy pozwalające na organizację zajęć ruchowych, miękkie klocki, materace, tory przeszkód, zabawki usprawniające koordynację wzrokowo - ruchową. Zajęcia prowadzone są w sposób zintegrowany, nauczyciele dostosowują czas zajęć i przerw do aktywności uczniów, codziennie odbywają się zajęcia ruchowe. W II etapie edukacyjnym nauczyciele dbają o zachowanie korelacji międzyprzedmiotowej, realizują ścieżki edukacyjne, stosują różnorodne metody i formy pracy, zwracają szczególną uwagę na posługiwanie się poprawną polszczyzną, wdrażanie do umiejętnego wyszukiwania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z księgozbioru i zasobów biblioteki szkolnej. Nauczyciele w ankietach stwierdzili, że wspierają uczniów w poszukiwaniu wartości, szacunku dla siebie i innych, uwrażliwiają na piękno otaczającego świata, rozwijają zainteresowania, wdrażają do stosowania wiedzy i umiejętności w praktyce, uczą dzieci planowania.

Procesy edukacyjne są planowane. Wszyscy nauczyciele biorą w tym udział, jak wynika z ankiet przeprowadzonych wśród nich. Z wywiadu z dyrektorem wynika, że w szkole opracowuje się szkolny zestaw programów nauczania, zgodnie z procedurą określoną w statucie. Nauczyciele najpierw samodzielnie zapoznają się z dostępnymi programami nauczania, następnie wspólnie je analizują i podejmują decyzje o wyborze programu. Po dokonaniu analizy nauczyciel, który będzie realizował program występuje z wnioskiem do dyrektora szkoły o dopuszczenie programu do użytku. Podobnej analizie nauczyciele poddają podręcznik, który wybierają. Realizowany w szkole program własny został opracowany zgodnie z rozporządzeniem i właściwie dopuszczony do użytku, podobnie indywidualny program nauki. Przykładem planowania procesów edukacyjnych jest także wspólne opracowywanie przez nauczycieli koncepcji pracy szkoły, harmonogramu uroczystości szkolnych, planu doskonalenia zawodowego nauczycieli. Nauczyciele planują swoją pracę w formie rozkładów materiału, w którym uwzględniają monitoring realizacji treści z podstawy, w razie potrzeb dokonują zmian w rozkładach. Opracowują

plany pracy wychowawczej i tematykę godzin z wychowawcą. Tygodniowy plan zajęć tworzony jest zgodnie z zasadami bhp, z uwzględnieniem równego dostępu uczniów do zajęć pozalekcyjnych, liczba godzin zajęć dla poszczególnych klas jest rozłożona równomiernie na poszczególne dni tygodnia, a ułożenie przedmiotów w planie dnia sprzyja uczeniu się, nie następuje blokowanie zajęć, przedmioty zaplanowane są naprzemiennie, w zależności od stopnia ich trudności. Uczniowie w wywiadzie zwrócili uwagę na zbyt krótkie przerwy, co potwierdziła obserwacja szkoły. Według rodziców plan zajęć ułożony jest w sposób sprzyjający uczeniu się.

Planowanie zajęć dydaktycznych odbywa się podczas posiedzeń zespołów przedmiotowych, w trakcie których nauczyciele uwzględniają potrzeby i możliwości uczniów, czas potrzebny do zrealizowania poszczególnych treści oraz organizację roku szkolnego, co potwierdzili w badaniu ankietowym wszyscy nauczyciele.

Sposób zorganizowania procesów edukacyjnych oraz stosowane w szkole metody nauczania sprzyjają uczeniu się. Nauczyciele w ankietach stwierdzili, że szkoła zapewnia im korzystanie podczas zajęć z potrzebnych pomocy dydaktycznych, a pomieszczenia, w których są one prowadzone sprzyjają osiągnięciu zamierzonych celów. W wywiadzie potwierdzili, że nie ma w szkole ograniczeń w stosowaniu zalecanych warunków i sposobów realizacji podstawy programowej.

Uczniowie w ankiecie "Moja Szkoła" stwierdzili, że zdarza się im być zmęczonym z powodu liczby zajęć w szkole jednego dnia - kilka razy w tygodniu (7 osób), raz w tygodniu (2 osoby), rzadziej niż raz w tygodniu (1 osoba). Natomiast uczniowie kl. VI w ankiecie "Mój Dzień" uznali, że raczej i w ogóle nie czują się zmęczeni z powodu liczby zajęć w szkole (9 osób). Z obserwacji zajęć wynika, że nauczyciele zachęcają uczniów do wzajemnego uczenia się, umożliwiają poprawę popełnionych błędów, zachęcają uczniów do wyrażania własnych opinii, nauczyciele reagują raczej na brak zaangażowania poszczególnych uczniów, podejmują współpracę z dziećmi, które są nieaktywne. Liczebność klas i wielkość sal pozwalają na organizację procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się.

W wyniku prowadzonych analiz sprawdzianu OKE stwierdzono, że uczniowie słabo opanowali umiejętność rozwiązywania zadań związanych z czasem i kalendarzem. Nauczyciele uzgodnili, że od kl. I wszyscy zwrócą uwagę na zadania i ćwiczenia związane z tymi zagadnieniami. W każdej klasie umieszczono zegar i kalendarz. Nauczyciele matematyki i przyrody zorganizowali konkurs "Jeden z dziesięciu", podczas którego zadawano pytania związane z czasem, kalendarzem, skalą, jednostkami długości i masy, drogą, prędkością, porównywaniem różnicowym i ilorazowym. Celem konkursu było doskonalenie umiejętności uczniów. Ponadto udział uczniów kl. IV - VI w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym "Lepsza Szkoła", zainicjował realizację programów matematycznych "Sesje z plusem" i "Matlandia". Działaniami nakierowanymi na zwiększenie efektywności procesu uczenia się są także: wspieranie uczniów z problemami w nauce, praca z uczniem zdolnym, badanie kompetencji po kl. III i V, ocenianie nakierowane na informowanie i motywowanie uczniów, stosowanie metod problemowych, poszukujących i aktywizujących, stosowanie zespołowej formy pracy. Nauczyciele stale doskonalą swój warsztat poprzez udział w różnych formach dokształcania, a także poszerzają swoje kwalifikacje. Nauczyciele w wywiadzie i ankietach stwierdzili, że najczęściej stosują w nauczaniu metody aktywizujące, wymieniając elementy dramy, burzę mózgow, projekt, dyskusję, pogadankę, rozmowy kierowane, pracę z tekstem (z różnego rodzaju słownikami, albumami), skojarzenia, gry dydaktyczne, oś czasu, metaplan, dywanik pomysłów. Nauczyciele wdrażają arteterapię i pedagogikę zabawy "Klanza". Uczeniu się uczniów sprzyja indywidualizacja pracy, systematyczne kontrolowanie, uzasadnianie ocen oraz motywowanie uczniów. Ankietowani nauczyciele potwierdzili, że pracują metodą projektu raz na rok - 5 osób, kilka razy w roku - 5 osób. Stwierdzili też, że na wybór metod pracy wpływają najczęściej: cele, treści zajęć, potrzeby i możliwości uczniów oraz ich inicjatywy. Uczniowie kl. V potwierdzili, że na lekcjach wykorzystywany jest komputer i internet, wyniki obserwacji wskazują, że istniejąca pracownia komputerowa spełnia zadania statutowe szkoły, chociaż nie jest wyposażona w sprzęt najnowszej generacji. Wyniki ankiet "Mój Dzień" i "Moja Szkoła" wskazują również, że uczniowie pracują w grupach (kl. V - na niektórych zajęciach, kl. VI na większości zajęć w badanym dniu). Ponadto uczniowie kl. VI w ciągu dnia czuli zaciekawienie na zajęciach i stwierdzili, że nauczyciele pomogli im zastanowić się, czego się nauczyli. Obserwacje zajęć wskazują, że nauczyciele stwarzają uczniom możliwość samodzielnego wykonania zadań, używają zróżnicowanych metod w celu aktywizacji uczniów, stosują formy pracy zespołowej, wykorzystują pomoce dydaktyczne, tworzą sytuacje, w których uczniowie mogą rozwiązywać problemy (sprzyjające uczeniu się), odwołują się do doświadczeń uczniów.

Ocenianie uczniów daje im informację o ich postępach w nauce oraz motywuje ich do dalszej pracy. W szkole analizuje się wyniki monitorowania osiągnięć uczniów i wdraża się wnioski z tych analiz.

Według ankietowanych nauczycieli zawsze przekazują oni uczniom informację zwrotną, uzasadniającą ocenę. Najczęściej zawiera ona słabe i mocne strony ucznia, co musi poprawić, w jaki sposób i w jakim terminie, czy uczeń osiągnął wynik na miarę swoich możliwości, opis poczynionych postępów oraz wskazówki do pracy w obszarach wymagających treningu. Wyniki ankiet uczniów kl. V i obserwacji zajęć wskazują, że wiedzą oni jaką otrzymują ocenę, prawie zawsze nauczyciele, wystawiając ocenę, odnoszą się do tego, co umieli lub wiedzieli wcześniej. Zawsze lub prawie zawsze nauczyciele, wystawiając ocenę, odnoszą się do wcześniejszych osiągnięć lub trudności uczniów. Szkolny system oceniania zakłada dawanie uczniom informacji o otrzymywanych ocenach,

o czym świadczą zapisy w statucie szkoły i potwierdzają to dzienniki lekcyjne. Na gazetkach klasowych i tablicach szkolnych umieszczonych w widocznych miejscach widnieją informacje o sukcesach uczniów.

Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli wskazują, że uczniowie dzięki informacji zwrotnej, jaką otrzymują od nich są zmotywowani do pracy. 7 ankietowanych uczniów kl. V stwierdziło, że nauczyciele rozmawiają z nimi o tym, co wpłynęło na ich sukcesy i trudności w nauce. Uczniowie, gdy są oceniani postanawiają, że się poprawią (7 osób), mają ochotę się uczyć, wiedzą, co mają poprawić, (6osób), są zadowoleni (5 osób). Wyniki wywiadu z uczniami wskazują, że nauczyciele sprawiedliwie oceniają, uczniowie otrzymują pełną informację o ocenie, co ich zdaniem motywuje do nauki i poprawy. Ankietowani rodzice stwierdzili, że ocenianie zachęca dziecko do dalszego uczenia się - na większości i wszystkich zajęciach 5 osób, na nielicznych - 4 osoby. W świetle wywiadu z dyrektorem i nauczycielami monitorowany jest udział uczniów w konkursach poprzez prowadzenie zeszytu, w którym odnotowuje się tytuł konkursu, organizatora, zakres tematyczny, nazwiska uczniów biorących udział w konkursie, nazwisko opiekuna i nazwiska laureatów. Nauczyciele analizują sprawdziany po kl. III, IV i V dokonują porównywania wyników sprawdzianów na skali staninowej, analizują wyniki sprawdzianów OKE. Uczniowie kl. VI piszą trzy próbne sprawdziany. Każdy z uczniów otrzymuje kartę "Interpretacja wyników próbnych sprawdzianów", na której odnotowywany jest wynik punktowy i ukazujący stopień trudności dla danego sprawdzianu. W ten sposób, według dyrektora szkoły, nauczyciel, uczniowie i rodzice mogą monitorować osiągnięcia ucznia, obserwując przyrost umiejętności lub ich spadek. Nauczyciele prowadzą teczki osiągnięć uczniów, w których przechowują prace pisemne. Proces oceniania jest jawny dla dzieci i rodziców, co potwierdzają nauczyciele i uczniowie w ankietach. Rodzice na bieżąco informowani są o osiągnięciach swoich dzieci i wynikach nauczania. Informacja o postępach w nauce otrzymana w wyniku oceniania uczniów pomaga im uczyć się i planować swój indywidualny proces uczenia się. Uczniowie w ankiecie "Moja Szkoła" stwierdzili, że nauczyciele rozmawiają z nimi o postępach w nauce i dzięki temu wiem, jak się uczyć (6 często i bardzo często, 3 rzadko), a informacja o postępach udzielana przez nauczycieli pomaga im się uczyć. Podczas wywiadu uczniowie stwierdzili, że w szkole rozmawia się z nimi o tym, jak się uczyć. Jako przykłady wskazali lekcje kiedy, po sprawdzianie opracowują rady dla młodszych jak się uczyć, na lekcjach matematyki nauczyciel wskazuje dwa sposoby rozwiązywania zadań, na lekcji języka angielskiego tłumaczy jak najlepiej zapamiętywać słówka. Uczniowie zaznaczają innym kolorem najważniejsze treści w tekście, aby łatwiej zapamiętać. Nauczyciele motywują do systematycznego uczenia się, wspierają w korzystaniu ze słowników i literatury, rozmawiają z uczniami. Zdaniem ankietowanych rodziców informacja o postępach pomaga ich dzieciom uczyć się, a ich dzieci umieją się uczyć. Działania związane z procesem wspierania i motywowania uczniów potwierdzają także wyniki ewaluacji wewnętrznej.

Analizy pozwalają na określenie słabych stron pracy ucznia, wprowadzanie indywidualnych kart pracy. 9 ankietowanych nauczycieli prowadzi analizę systematycznie w sposób zorganizowany, poddając monitorowaniu osiągnięcia wszystkich uczniów. Monitorując osiągnięcia uczniów nauczyciele poszukują odpowiedzi na następujące pytania: Czy uczniowie rozwijają swoje zainteresowania i umiejętności? Czy uczniowie robią postępy na miarę swoich możliwości? Czy dobór metod i form pracy jest odpowiedni dla danej grupy uczniów?

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane i doskonalone, co potwierdzają wyniki wywiadu z dyrektorem, ankiet z nauczycielami i ewaluacja wewnętrzna. W czerwcu 2010 został przeprowadzony monitoring realizacji podstawy programowej w kl. I, w wyniku którego ustalono, że monitorowanie procesów edukacyjnych powinno być systematyczne, dlatego wprowadzono zmiany w ocenianiu wewnątrzszkolnym. Ustalono ile razy uczeń powinien być oceniony z danego przedmiotu, aby można ustalić końcową i śródroczną ocenę. Podczas kontroli dotyczących przestrzegania statutu dyrektor sprawdza, czy oceny zostały wystawione zgodnie z ustalonymi zasadami. Monitorowana jest realizacja Szkolnego Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki, w tym realizacja planu wychowawców klas i jego dokumentacja, a pod wpływem wniosków następuje ich modyfikacja.

Wnioski z monitoringu są wykorzystywane w planowaniu procesów edukacyjnych. Dotyczyły one m.in. zmian w zasadach oceniania, ustalenia formy rozkładu materiału, sposobu komunikowania o ocenach - jakości informacji zwrotnej. Po ustaleniu ilości ocen cząstkowych z poszczególnych przedmiotów, nauczyciele zmienili częstotliwość oceniania i wprowadzenia ocen ważonych śródrocznych i rocznych. Opracowano procedury przygotowania uczniów do sprawdzianu zewnętrznego. Po analizie sprawdzianu, ustaleniu, które umiejętności zostały opanowane najslabiej w szkole opracowywane są karty działań doskonalących, gdzie nauczyciele wpisują tematykę lekcji, podczas których ćwiczą wskazane umiejętności. W kl. II nauczyciel stwierdził, że uczniowie słabiej czytają wprowadziła kartę "Pięknie czytam", w monitorowanie postępów zostali włączeni rodzice, którzy wpisują jak wiele czy dziecko poświęciło w domu czasu na czytanie, dzieci czytają wówczas to, co lubią czytać. Wnioski z monitoringu mają wpływ, według nauczycieli i partnerów szkoły na wybór szkoleń doskonalących ich warsztat pracy, kierowanie uczniów na zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach.

Nauczyciele pracują wspólnie z uczniami nad doskonaleniem procesów edukacyjnych i stosują różne sposoby wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się.

Współpraca nauczycieli i uczniów w niektórych przypadkach dotyczy procesów edukacyjnych. Według dyrektora, rodziców i nauczycieli następuje to w przypadku ustalania terminów sprawdzianów, wyboru form i metod pracy na lekcjach (np. praca w grupach, aktywność muzyczna, zajęcia wychowania fizycznego, zajęcia przyrody w terenie, teleturnieje, filmy), doboru technik na zajęciach plastycznych, repertuaru muzycznego, wycieczek tematycznych, tematyki godzin wychowawczych, organizacji zajęć pozalekcyjnych. Uczniowie mogą składać propozycje bezpośrednio do nauczycieli, jak również za pośrednictwem "Skrzynki zaufania", mieli wpływ na kształtowanie systemu oceniania w szkole. Uczniowie potwierdzili, że wspólnie z nauczycielami opracowywali regulamin klasy, wykonują dekoracje i gazetki, angażują się do organizacji uroczystości i prac na rzecz szkoły.

Nauczyciele stosują zróżnicowane formy wspierania i motywowania uczniów. Ankietowani nauczyciele twierdzą, że zawsze służą im pomocą, uczniowie wiedzą, że mogą się do nich zwrócić, gdy mają problemy z nauką i gdy czegoś nie rozumieją. Stosują oceny z pozytywnym, wspomagającym komentarzem, stosują metody aktywizujące wszystkich uczniów, angażują uczniów do udziału w różnych akcjach, akademiach, oceniają aktywność uczniów na lekcjach, stosują plusy i minusy, oceny za prace dodatkowe, wzmacniają samooceny, eksponują prace uczniów. Działaniami wspierającymi uczniów według ankietowanych nauczycieli jest również stosowanie aktywizujących form pracy, wskazywanie dodatkowych źródeł informacji, indywidualizowanie procesu nauczania poprzez rozmowy na temat zainteresowań, trudności, instrukcje dotyczące prac domowych, kontakt z rodzicami uczniów. Nauczyciele wskazują także na wspierające aspekty oceniania jawnego, zawierające informacje zwrotną. Prowadzone działania potwierdzają wyniki ewaluacji wewnętrznej.

Z ankiet dla nauczycieli, wywiadów z uczniami i rodzicami wynika, że najczęściej czynnikami wspierającymi i motywującymi są pochwały za osiągnięte sukcesy na forum klasy i szkoły, wpisy do Księgi Mistrzów i do klasowych zeszytów pochwał, listy gratulacyjne dla rodziców, medale, dyplomy i nagrody. Osiągnięcia uczniów są eksponowane na gazetce klasowej, w gazetce szkolnej i na stronie internetowej szkoły. Rodzice potwierdzają, że dodatkowo najlepsi uczniowie są motywowani w formie dopłat do wycieczek za wygrane konkursy. Motywująco działają wycieczki edukacyjne: do gminnej biblioteki w Janowie, do leśnika, do Straży Pożarnej. Oferta konkursowa jest ogólnodostępna, każdemu dziecku stwarzana jest możliwość osiągnięcia sukcesu.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli*

Komentarz:

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu procesów edukacyjnych.

Wszyscy ankietowani nauczyciele konsultują swoje plany zajęć edukacyjnych z innymi nauczycielami. W szkole funkcjonują zespoły kształcenia zintegrowanego i nauczania blokowego, w ramach których nauczyciele wspólnie ustalają zestaw programów nauczania w danym oddziale, uzgadniają sposoby ich realizacji, korelowanie treści nauczania przedmiotów pokrewnych, opracowują szczegółowe kryteria oceniania uczniów oraz sposoby badania wyników nauczania. W ramach współdziałania organizowane jest wewnątrzszkolne doskonalenie zawodowe oraz doradztwo metodyczne dla początkujących nauczycieli. Współpraca przejawia się również w organizowaniu pracowni, a także w uzupełnianiu ich wyposażenia, wspólnym opiniowaniu przygotowanych w szkole programów własnych oraz działań innowacyjnych. Powyższe argumenty potwierdzili dyrektor, nauczyciele, analiza dokumentacji, a także wyniki ewaluacji wewnętrznej. W opinii nauczycieli przykładem wspólnych działań dotyczących procesów edukacyjnych jest analiza sprawdzianów po kl. III, V, VI, analiza sprawdzianów próbnych w kl. VI, opracowywanie i analiza realizacji programu wychowawczego i profilaktyki, analizy sprawozdań z realizacji podstawy programowej. Wszyscy ankietowani nauczyciele stwierdzili, że dokonują analizy procesów zachodzących w szkole na różne sposoby: 7 z 10 samodzielnie, wszyscy - wspólnie z innymi nauczycielami, np. w zespołach zadaniowych oraz 3 osoby przy okazji nieformalnych spotkań i rozmów.

Nauczyciele wspomagają siebie nawzajem w organizowaniu i realizacji procesów edukacyjnych. Wspierają się podczas lekcji koleżeńskich, wymieniają się doświadczeniami, udostępniają materiały, scenariusze zajęć, dzielą się wiedzą na temat form i metod pracy, opracowują plan zajęć dodatkowych, planują pracę w zespołach nauczycielskich, przekazują sobie informację na temat uczniów i wspólnie rozwiązują problemy wychowawcze. Nauczyciele twierdzą, że wsparcie od innych nauczycieli otrzymują również podczas opracowywania próbnych sprawdzianów, testów i ankiet, organizowania imprez szkolnych i konkursów oraz wykonywania dekoracji. 9 z 10 (zdecydowanie tak - 4 , raczej tak - 5) ankietowanych nauczycieli uważa, że wsparcie jakie uzyskuje od innych nauczycieli jest wystarczające.

Proces zmiany jest efektem wspólnych decyzji. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu tych procesów następuje w wyniku wspólnych ustaleń między nauczycielami oraz korelowaniu działań. Wszyscy ankietowani nauczyciele (zdecydowanie tak - 7, raczej tak - 3) uważają, że ich głos jest brany pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian w realizacji procesów edukacyjnych, np. przy zakwalifikowaniu uczniów do zajęć dydaktyczno - wyrównawczych, zgłaszaniu uczniów do konkursów, wprowadzaniu nowatorskich form i metod pracy, wprowadzaniu procedur postępowania z dzieckiem chorym, tworzeniu dokumentów obowiązujących w szkole (statut, program wychowawczy, program profilaktyki, regulaminy, procedury).

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: Kształtuje się postawy uczniów

Komentarz:

W szkole kształtuje się pożądane postawy uczniów, a planowane i podejmowane działania wychowawcze są spójne i adekwatne do ich potrzeb. W szkole promowana jest postawa patriotyczna, ekologiczna, prospołeczna i prozdrowotna. Zwraca się uwagę na kulturę osobistą, bezpieczne zachowania, poszanowanie własności, tolerancję, empatię, pomoc i szacunek dla innych, poszanowanie godności ludzkiej, wrażliwość. Promowane przez szkołę postawy i zasady są akceptowane przez całą społeczność szkolną, co potwierdzają prowadzone wywiady. Obserwacja zajęć potwierdziła kształtowanie przez nauczycieli postaw u uczniów poprzez swój przykład oraz życzliwe traktowanie.

W szkole podejmuje się dyskusje na temat pożądanych postaw dzieci, co potwierdzili dyrektor, uczniowie, nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni, ewaluacja wewnętrzna. 9 z 10 ankietowanych nauczycieli twierdzi, że w szkole miała miejsce dyskusja na temat pożądanych postaw uczniów w przeciągu ostatnich sześciu miesięcy, 1 osoba jest zdania, że między 6, a 12 miesięcy temu, 5 ankietowanych uczniów kl. V brało udział w rozmowie na temat odpowiedniego zachowania kilka miesięcy temu, a 4 w ostatnim miesiącu.

W szkole dba się o to, żeby prowadzone działania wychowawcze były spójne. Służy temu Szkolny Program Wychowawczy, Szkolny Program Profilaktyki oraz opracowane na ich podstawie plany wychowawcze poszczególnych klas. W szkole obowiązują regulaminy, m.in. klas, dowozów, świetlicy, wycieczek, które określają jednolite zasady zachowania oraz wewnątrzszkolne procedury, np. w zakresie udzielania pierwszej pomocy, ewakuacji, obiegu informacji, przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom. Obowiązują jednolite zasady prowadzenia dokumentacji szkolnej: zeszyty uwag, karty oceny zachowania ucznia dla wychowawców i nauczycieli. Spójności działań wychowawczych służy również znajomość środowiska, kameralność szkoły i jednolitość wśród nauczycieli front wychowawczy. Zapewnia go również włączanie rodziców w organizowanie imprez, uroczystości i wycieczek, współpraca z różnymi instytucjami, np. Kuratorem Sądowym, Parafią, Kołem Gospodyń Wiejskich, Poradnią, Policją, Strażą Pożarną, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz innymi szkołami.

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są analizowane i wdrażane są wnioski z tych analiz, potwierdzają to dyrektor i nauczyciele. Przykładem na poparcie tej tezy jest wzmocnienie działań związanych z zasadami kulturalnego zachowania się. Opracowano i wywieszono na korytarzu „Alfabet Dobrych Manier” oraz zwroty grzecznościowe, dostosowywano program profilaktyki i wychowawczy do zdiagnozowanych potrzeb, zwiększono intensywność dyżurów nauczycielskich, opracowano regulamin dyżurów na przerwach, zagospodarowano przerwy szkolne, zdecydowano o wpisywaniu uwag pozytywnych oraz o natychmiastowym reagowaniu na nieprawidłowe zachowania uczniów.

Potrzeby wychowawcze uczniów szkoła diagnozuje poprzez prowadzenie obserwacji, rozmów i ankiet wśród uczniów i rodziców. Nauczyciele analizują pod tym kątem zalecenia poradni i innych specjalistów. W wyniku prowadzonej diagnozy określono potrzebę integracji zespołu klasowego, wyeliminowanie agresji słownej i wulgaryzmów. Zdiagnozowano również potrzebę aktywnego wypoczynku, zapewnienia bezpieczeństwa podczas wycieczek, promowanie zdrowego stylu życia, zorganizowanie dożywiania, wyposażenia dzieci w podręczniki szkolne. W celu zaspokojenia tych potrzeb podjęto adekwatne działania: zorganizowano wycieczki do kina, teatru, muzeum, zabawy integracyjne, "Tydzień bez agresji", wybory na najmilszego kolegę i koleżankę, zagospodarowano przerwy szkolne. Systematycznie uzupełniana jest karta zachowania, przestrzega się obowiązujących regulaminów, prowadzone są rozmowy z rodzicami. 8 z 10 ankietowanych uczniów kl. V twierdzi, że nauczyciele traktują ich sprawiedliwie (zdecydowanie tak - 2, raczej tak - 6), 7 czuje się traktowanych w równy sposób z innymi uczniami (zdecydowanie tak - 4, raczej tak - 3). Wszyscy ankietowani rodzice są zdania, że to, w jaki sposób szkoła wychowuje uczniów odpowiada potrzebom ich dziecka (zdecydowanie tak - 4, raczej tak - 5). 6 z 9 twierdzi, że nauczyciele traktują uczniów w równy sposób (zdecydowanie tak - 1, raczej tak - 5).

Zdaniem nauczycieli uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu społecznie pożądanym postaw poprzez udział m.in. w akcjach charytatywnych i ekologicznych. Uczestniczą w przygotowaniu akademii i uroczystości, sprzątaję groby żołnierzy, poznają sylwetki wielkich Polaków, biorą udział w wycieczkach do kina i teatru, w zawodach sportowych, wykonują stroiki na święta, współorganizują imprezy i uroczystości szkolne, uczestniczą w działaniach prozdrowotnych i profilaktycznych, np. "Stop nałogom", "Tydzień bez agresji". Podczas zajęć są zaznajamiani ze swoimi prawami i obowiązkami oraz jak bezpiecznie poruszać się w Internecie. Uczniowie w wywiadzie stwierdzili, że uczestniczą w działaniach proponowanych przez szkołę, np. mogą zamieszczać swoje prace na gazetkach, wykonywali plakaty na konkurs o bezpieczeństwie oraz przygotowali przedstawienie "Złe zachowanie", uczestniczyli w wycieczce do straży i policji.

Zdaniem dyrektora (raczej tak) i nauczycieli (zdecydowanie tak - 5 i raczej tak - 5) uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie szkolnego systemu oddziaływań wychowawczych. Udział uczniów w planowaniu i organizowaniu działań sprzyjających kształtowaniu pożądanym postaw polega zdaniem dyrektora na tworzeniu regulaminów, organizowaniu uroczystości szkolnych i klasowych oraz imprez szkolnych. Nauczyciele twierdzą, że uczniowie proponują tematykę lekcji z wychowawcą, wychowania do życia w rodzinie, planują pracę Samorządu Uczniowskiego, zgłaszają propozycje do programu profilaktyki i programu wychowawczego szkoły poprzez cykliczne ankiety, opiniują koncepcję pracy szkoły, uczestniczą w różnych akcjach na terenie szkoły; "Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy", "Góra Grosza", zbiórka surowców wtórnych, zużytych baterii i tonerów, działaniach proekologicznych, pomysły i problemy umieszczają w "Skrzynce zaufania".

Wpływ na działania wychowawcze potwierdzili częściowo uczniowie stwierdzając, że opracowywali jedynie regulamin klasy oraz mogą przedstawiać propozycje wycieczek swojej wychowawczyni.

Obserwacje zajęć nie w pełni potwierdziły, że w procesie lekcyjnym wystąpiły elementy, w których uczniowie mogliby zgłaszać swoje inicjatywy.

Poziom spełniania wymagania: C

Wymaganie: Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych

Komentarz:

Wszyscy nauczyciele diagnozują możliwości edukacyjne w odniesieniu do wszystkich uczniów których uczą. Na podstawie jej wyników określają, którzy uczniowie mają trudności w nauce, którzy są uzdolnieni i w jakiej dziedzinie, organizują pomoc, dostosowują metody i formy pracy oraz sposoby oceniania względem poszczególnych uczniów, kierują do poradni i innych specjalistów oraz na zajęcia rozwijające. Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości. Zdaniem dyrektora w szkole są tacy uczniowie, którym czynniki społeczne i ekonomiczne utrudniają osiągnięcie sukcesu, są to jednak zjawiska pojedyncze. W opinii partnerów szkoły i przedstawiciela samorządu zdarzają się przypadki bezrobocia wśród rodziców. Szkoła prowadzi działania na rzecz ograniczenia wpływu czynników środowiskowych na rozwój kariery edukacyjnej ucznia oraz zwiększające ich szanse edukacyjne.

Dla dzieci udostępniane są podręczniki z biblioteki szkolnej, organizowane są dodatkowe zajęcia oraz dożywianie, co potwierdza dyrektor szkoły, a partnerzy dodają, że uczniowie korzystają z dofinansowania do wycieczek i otrzymują paczki na zabawach mikołajkowych. Organizowane są zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze (11 uczniów), korekcyjno - kompensacyjne (11 uczniów), logopedyczne (1 uczeń). Uczniowie przygotowani są do konkursów na różnych szczeblach i z różnych dziedzin. Nauczyciele uatrakcyjniają formy i metody pracy, dostosowując je do możliwości uczniów. W celu zwiększenia szans edukacyjnych szkoła realizowała projekt "Matematyka kluczem do sukcesu ucznia i wszechstronnego rozwoju wiejskiej szkoły". Jego realizacja miała niwelować dysproporcje pomiędzy wsią a miastem i zwiększyć kompetencje oraz umiejętności z zakresu matematyki. W tym celu prowadzone były dla uczniów zdolnych dodatkowe zajęcia matematyczne oraz zajęcia dla mających kłopoty z opanowaniem podstawowych treści programowych. Realizacja projektu przyczyniła się do udziału uczniów w konkursach: "Koziegłowy - mądre głowy", "Zamek moich marzeń", "Parkietaż" (uczennica otrzymała wyróżnienie). Ponadto udział w konkursach pozytywnie wpłynął na wzrost motywacji uczniów uzdolnionych do pogłębiania i rozszerzania swojej wiedzy. Projekt przyczynił się również do znacznej poprawy wyników ze sprawdzianu szóstoklasisty. Innym realizowanym projektem zwiększającym szanse edukacyjne był "Matma - łatwy sposób na trudne problemy uczniów szkół podstawowych z terenu wiejskiej gminy Janów", w ramach którego zorganizowano zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze i koło matematyczne "Zagadki Euklidesa". Na zakończenie projektu uczniowie wzięli udział w turnieju gminnym (zdobyli I i II miejsce). W wyniku tych działań zauważalny jest przyrost kompetencji matematycznych i chęć uczenia się matematyki. Potwierdzają to wyniki wywiadu z dyrektorem i nauczycielami i ewaluacja wewnętrzna.

7 z 9 ankietowanych rodziców uważa, że w szkole podejmuje się starania by ich dziecko miało poczucie sukcesu

w nauce na miarę jego możliwości (raczej tak - 4, zdecydowanie tak 3). Jako przykład takiego działania podają udział uczniów w konkursach matematycznych, plastycznych, zawodach sportowych oraz dodatkowych zajęciach. Uczestniczący w wywiadzie rodzice potwierdzają, że szkoła podejmuje starania, aby umożliwić wszystkim uczniom odniesienie sukcesu szkolnego na miarę ich możliwości: „Jeśli nauczyciele zauważą zdolności i predyspozycje u dziecka informują o tym rodziców, akcentują potrzebę rozwijania tych zdolności”. W szkole organizowane są w tym celu kółka zainteresowań. Ocenianie prowadzone w szkole również wspomaga osiągnięcie sukcesu przez dzieci, jest jasne i przejrzyste. Absolwenci chętnie odwiedzają szkołę, mają dobre zdanie na jej temat, dzieci w szkole nie są anonimowe. Partnerzy szkoły i przedstawiciel samorządu dodali, że szkoła organizuje przedstawienia i spektakle, w których uczestniczą wszyscy uczniowie. Współpracuje z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Koniecpolu (raz w tygodniu istnieje możliwość skonsultowania się rodziców i ich dzieci z logopedą). Dla dwóch uczniów zostało zorganizowane nauczanie indywidualne, które prowadzą nauczyciele, zgodnie ze swoimi specjalnościami.

W szkole prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. Zdaniem dyrektora uczniowie są motywowani do pełnego wykorzystania swoich możliwości poprzez promowanie ich sukcesów, wręczania dyplomów, nagród na apelach, uroczystościach szkolnych, prezentowanie osiągnięć na korytarzach szkolnych, na gazetkach ściennych w klasach, na stronie internetowej szkoły. Przyznawane są nagrody za bardzo dobre wyniki w nauce, wzorowe zachowanie i frekwencję oraz listy gratulacyjne dla rodziców. W kl IV - VI stosowane są "Motywce" i „Zachętki” - wesołe naklejki, które aktywizują i zachęcają do pracy, pomagają delikatnie informować o niedostatkach wiedzy, ułatwiają komunikację i wyciszają negatywne emocje. Na kolorowych naklejkach oprócz wesołych rysunków widnieją takie słowa, jak „koncertowo”, „niesamowicie”, „gratuluje”, „wspaniale wiktoria”, „jest ekstra”, „jesteś odkrywcą”, „świetny wynik”, „nie poddawaj się, jutro też jest dzień”, „jest nieźle”, „jesteś dobry”, „będziesz jeszcze lepszy”, „jeszcze trochę i będą efekty”, „cieszę się, że pracujesz”, „widzę efekty Twojej pracy”.

Myśląc o swoich wynikach w nauce 7 z 10 ankietowanych uczniów kl. V uważa, że wszystko jest w porządku, 2 osoby czują niezadowolenie, że nie mogli zrobić więcej. 8 ankietowanych uczniów za swój największy sukces w tym lub poprzednim roku szkolnym uznało osiągnięcia w konkursach i zawodach sportowych, 2 osoby wyniki w nauce.

W opinii nauczycieli proces edukacji zindywidualizowany jest poprzez organizowanie zajęć zgodnie z potrzebami uczniów, uwzględnianie zaleceń poradni, dostosowywanie form i metod pracy na lekcjach, sposobu oceniania, zróżnicowanie trudności zadań, prac domowych, uwzględnianie preferencji w zakresie różnych inteligencji, przygotowanie kart pracy o różnym stopniu trudności, motywowanie, chwalenie, praca na indywidualnym programie nauczania. Obserwacja zajęć potwierdziła, że nauczyciele motywują uczniów do angażowania się w proces lekcyjny i potrafią dobrać sposób motywowania odpowiednio do potrzeb poszczególnych uczniów.

8 z 10 ankietowanych uczniów klas V twierdzi, że nauczyciele mówią im, że mogą się nauczyć nawet trudnych rzeczy (zdecydowanie tak - 6, raczej tak - 2), 8 uczniów jest zdania, że kiedy ma kłopoty z nauką, może liczyć na pomoc nauczycieli (zdecydowanie tak - 5, raczej tak - 3). 11 ankietowanych uczniów klas VI czuje, że nauczyciele wierzą w ich możliwości (zdecydowanie tak - 9, raczej tak - 2). Jednocześnie 7 z 9 ankietowanych rodziców ma poczucie, że w szkole dziecko nie jest traktowane indywidualnie (zdecydowanie nie - 4, raczej nie - 3).

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

1. Szkoła posiada bogatą ofertę w zakresie edukacji matematycznej, co przyczynia się do podnoszenia kompetencji uczniów, a działania proekologiczne są całoroczne i obejmują wszystkich uczniów.
2. Sposób oceniania uczniów jest przejrzysty, jasny, działa motywująco i wspierająco na uczniów, co potwierdzają uczniowie i ich rodzice.
3. Uczniowie nie w pełni mają wpływ na kształtowanie działań wychowawczych w szkole, ograniczony czas pobytu dziecka w szkole nie jest akceptowany przez uczniów.
4. Szkoła podejmuje liczne działania mające na celu indywidualizację procesu nauczania, jednak 7 z 9 ankietowanych rodziców uważa, że ich dziecko nie jest traktowane indywidualnie.
5. Szkoła jest jedynym ośrodkiem, na terenie Luślawic i przyległej okolicy, prowadzącym działalność oświatową i kulturalną, która jest dostosowana do potrzeb uczniów, co wpływa na akceptację koncepcji i jej działań przez społeczność lokalną.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Procesy	
Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy	B
Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej	B
Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany	B
Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli	B
Kształtuje się postawy uczniów	C
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	B

Raport sporządzili:

- Anna Muzyka
- Anita Toborek

Kurator Oświaty:

.....

Wersja pełna raportu dostępna jest pod adresem: www.platforma.npseo.pl/summary/htmlReport/id/5848